

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune a
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

La deschiderea sinódelor eparchiale.

Principiulu fundamentalu alu constitutiunei nòstre bisericesci este : cá prin ori ce actu de viétia constitutionala biseric'a se devina mai capace pentru desvoltarea ei interna si mai puternica intru a-si aperá védi'a si autonomi'a facia de orice alta corporatiune, cu carea vine in contactu.

Nu ne indoim, sinódele eparchiale, cari se intrunescu astadi, si-vor dá tributulu lor cu tóta conscientiositatea in ambe aceste directiuni.

In ceea ce privesce desvoltarea interna amintim cu deosebire doue momente, cari reclama urgenta solutiune, si anume :

- ameliorarea si mai cu seama asigurarea dotatiunei preotiesci ; si
- ameliorarea si asigurarea salarielor invetiatoresci ; si prin acestea doue punerea bisericiei si scólei pre unu terenu siguru de activitate si viétia.

Si marturisim, ca dupa observările nòstre nici odata n'a fost momentul mai potrivit spre realizarea acestui scopu, precum este chiar astadi.

A inceput a-se desvoltá in timpul din urma in intregu poporulu din provinci'a nòstra metropolitana in mesura mai corespundietória sentiulu pentru viétia publica-bisericésca, èr acestu sentiu alaturiá cu sentiulu de pietate crestinésca forméza forci'a bisericiei.

Ne intarescu in acésta convingere cu deosebire doue observári, facute in decursulu aniloru din urma si in specialu in anulu trecut, si anume :

- in poporu s'a ivitu in anulu trecut, cá nici odata in anii precedenti sentiulu de darnicia intr'o forma, carea tientesce la asigurarea bisericiei si la ameliorarea stării viitórie a poporului. Am vediut pre plugariulu romanu in diferite pàrti ale eparchiei facendu fundatiuni bisericesci-scolarie ; si am vediut comitete parochiale multe, — luand initiativ'a pentru a pune in practica conclusul sinodalu de sub Nru prot. 38 din anulu trecut, referitoriu la inves-

tirea averilor bisericesci in realitáti si prin acést'a asigurarea stării viitórie a bisericiei si poporului si

- am vediut, ca in alegeri si preste totu in practic'a viétii constitutionale se semte in poporu ca incepe a-se desvoltá cu succesu sentiulu pentru o viétia publica — bisericésca, — menita a asigurá buna starea bisericiei si a poporului romanu din acésta tíera.

Pana acum fiend la inceputu activitatea bisericiei si cu deosebire a corporatiunilor bisericesci din parochia a fost indreptata mai multu numai intru resolvirea agendelor asia numite curente. In anulu trecut am vediut in parochii din eparchi'a nòstra, ca ómenii din poporu, incepu a lucrá cu sporiu si cu succesu la asigurarea buna stării viitórie a bisericiei prin fundatiuni pentru ameliorarea dotatiunei invetiatorilor si pretilor. S'au activat adeca in decursulu anului trecut cinci fundatiuni prin poporu spre acestu scopu. Am vediut apoi, ca s'a inceput a-se pune in aplicare conclusulu sinodalu din anulu trecut, referitoriu la investirea averilor bisericesci in realitáti. Am vediut apoi comitete parochiale in cestiunea concubinatelor dand semne, ca a luat a mana cu succesu aceea ce le dictéza legea nòstra organica : o mai buna ingrijire de moralitatea publica a parochiei. Am vediut apoi, ca in tóte alegerele de preotu, efeptuite in eparchi'a nòstra poporulu au procesu la urn'a electorala cu greutatea responderii si intr'o ordine multu mai buna, decât ce se intemplá acést'a in anii trecuti. S'au intemplat adeca in eparchi'a Aradului 16 alegeri de preotu in decursulu anului trecut ; si dintre acestea in 12 alegerea s'a efeptuit aprópe cu unanimitate si intr'o forma, carea ridica, si inaltia sentiulu de pietate cretinésca. In 4 alegeri este adeveru, ca s'au insinuat proteste ; dar acestea fiind lipsite de ori ce basa, — prin dispusetiunile luate de consistoriu divergintiele mici, ivite in poporu din incidentulu alegerii s'au aplanat spre deplin'a multiemire a credintiosilor.

Intre astfelii de imprejurări, este naturalu, ca reprezentanti'a nationala a clerului si poporului eparchialu va aflá de sigur chei'a, prin carea se dea unu nou impulsu unei functionári cât mai regulate a corporatiunilor din parochia, ér prin acést'a vom merge cu unu pasu inainte facia de ameliorarea dotatiunei preotiesci si invetiatoresci; si in acelasi timp biseric'a va deveni mai puternica intru a-si aperá védi'a si autonomi'a facia de corporatiunile, cu cari vine in contactu.

Felicitám pre alesii clerului si poporului intruniti astadi in Sionulu romanescu!

C u v e n t a r e a

Pré Santiei Sale Domnului Episcopu, la adunarea generala a fondului preotiescu din 1890.

Christos a inviétu! Dloru si fratiloru!

Simtiescu deosebita bucurie de câte ori amu norocirea a ve vedeá — cá si astadi — in numeru asia frumosu, in jurulu meu, si de aceea Ve salutu, si astadata, din inima, de buna venire, dorindu-ve ferbinte, dela bunulu Ddieu, inca multi ani de conclurare, la opulu celu frumosu alu preotimei nóstre, la fondulu nostru preotiescu, pentru care ne-am intrunitu in acésta adunare generala.

Daca tóte faptele mari, cari contribuiescu la binele si fericirea ómeniloru, suntu si remánu monumente eterne si neperitóre, cari voru trage asuprale, binecuvéntările posteritáti, si dupa secolu; atunci si fondulu nostru preotiescu se póte privi de o asemenea fapta buna, de unu asemenea monumentu neperitoriu, ce va trage dupa sine binecuvéntările posteritáti, pana in cele mai departate timpuri, ca-ci si elu are mentiunea de a contribuí la binele si fericirea aloru nostri.

Precum se scie Dloru si fratiloru, mentiunea fondului nostru preotiescu, nu este numai ajutorirea preotiloru a veduveloru si orfaniloru loru; ci si o mai corespunditóre dotare a tuturoru preotiloru nostri; ér scopulu acelei dotari — este, ridicarea preotiloru nostri in cultura, védia si onóre, la nivela preotiloru celoralte confesiuni din patrie, pentru a se dedicá cu totulu sublimei loru missiuni, si asia a pregatí Domnului si poporu alesu; ér de alta parte este si inlesnirea preotiloru de a-si cresce cât mai bine si pre fiii loru, pentru a deveni tot atáti'a membrii demni si folositori ai bisericei nóstre nationale si ai patriei comune.

Chiaru si numai din aceste putiene, putem intielege Dloru si fratiloru, ca fondulu nostru preotiescu este un'a dintre cele mai frumóse fapte bune, menita a deveni unu monumentu neperitoriu, ale carui binecuvéntari se voru reversá preste clerulu si poporulu nostru, pana in cele mai departate timpuri.

Asia este Dloru si fratiloru, fapta buna si frumósa este ajutorarea veduveloru si orfaniloru preoti-

loru, si tot asemenea fapta buna si frumósa este si dotarea preotimei unei eparchii, spre scopulu de a-si implini cât mai conscientiosu sublim'a missiune si de a cresce si din fiii sei o inteligintia mai numerósa si alésa, pentru biseric'a nóstra nationala.

Se nu uitám inse Dloru si fratiloru, ca acésta fapta frumósa, acést'a institutiune salutará, este abia inceputa, abia facuram unu inceputu modestu, si astfelii ea numai bine ingrijita si cultivata pe viitoriu va aduce, la timpulu seu, fructele dorite.

Se nu uitám Dloru si fratiloru, ca fondulu nostru preotiescu este asia dicendu inca in fasie, abia in anulu alu 13-lea alu esistietei sale, si ca elu in starea lui de acum'a este asemenea unui pruncu tineru, carele numai in acelu casu indreptatiese pre parinti la cele mai frumóse sperantie, daca va fi bine crescutu si ingrijitu.

Si cine se ingrijésca si se cultive acelu fondu, de nu noi parintii lui, ingrijitorii lui, noi reprezentantii, in cari si-a concentratu preotimea increderea s'a. Astfelii fiindu ni se impune tuturoru o santa detorintia, de a ingrijí tot mai multu pentru desvoltarea si cultivarea acelui fondu, pentru cá elu se devina in adeveru, ceea ce dorim cu totii, o adeverata binecuvéntare pentru clerulu si poporulu nostru. Nefacêndu asia am pecatuí greu contr'a nóstra si a urmasiloru nostri.

Fiindu eu convins cumca unulu fie-carele dintre noi voiesce a-si implini conscientiosu asemenea detorintia, si recomandandu osebitei DVóstra atentiumi tóte lucrarile si manipularea de pana acum'a a fondului: rogu pre Ddieu sa ne sprigine si in aceste nisuintie salutarie, si dupa acestea dechiaru adunarea generala a fondului nostru preotiescu pe anulu 1890 de deschisa.

Adunarea generala a fondului preotiescu aradanu.

S'a tienut ieri inainte de amédi sub presidiulu Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu Ioanu Metianu, fiend de facia parintii protopresviteri, precum si reprezentantii clerului din eparchia.

Dupa discursulu de deschidere comisiunea esmisa, pentru esaminarea mersului administratiunei fondului preotiescu reportá asupra stárii fondului, carea la finea anului 1889 a fost de 153.728 fl. 10 cr. — aretandu, ca a esaminatu totu mersulu administrárii in decursulu anului trecut, si a constat ca fondulu se administréza cu tóta conscientiositatea. In urm'a acestui reportu alu comisiunei adunarea generala a luat la cunoscintia reportulu comisiunei in generalu si in specialu si a votat consistoriului manipulantu absolutoriu pentru gestiunea afacerilor fondului in decursulu anului trecut. A votat apoi cuot'a ajutórielor, impartinde in decursulu anului curentu intre veduve si orfani si si intre preotii dela parochiile cu dotatiune mai putiena, a re-

solvitu mai multe agende curente; si in fine a votatu multiemita Pré Santiei Sale, parintelui Episcop Ioan Metianu pentru multele fatigie, depuse intru inaintarea clerului si poporului eparchialu si prin infiintierea si neobosit'a ingrijire pentru o buna si cât mai conscientiósa administrare a acestui fond.

Am fost martori oculari la tóte adunările generale ale fondului preotiescu aradanu, si marturisimu cele ce le-am vediutu, si cele ce le-a constatatut ieri adunarea generala ne umple inim'a de bucurie.

Preotimea din eparchi'a Aradului dispune astadi de unu fondu, care bine administratu va deveni o a-deverata putere intru promovarea afacerilor mari ale bisericeii nóstre nationale.

Fondulu acest'a a trecutu binisior preste greutátile inceputului, — si precum pana acum luptand cu greutátile inceputului a impartitu multe ajutórie: tocm'a asia in viitoriu din anu in anu va cresce, si va revarsá tot mai multe binefaceri asupr'a preotimei veduvelor si orfanilor preotiesci din eparchia.

Ddiu se binecuvinte acésta institutiune a san-tei sale bisericeii!

Discursulu

pronunciatu de domnulu Dr. Giorgiu Pop'a la deschiderea adunării generale a reuniunei invetiatorilor din eparchi'a Aradului, tienuta la 6/18 Aprile a. c.

Onorata adunare!

In toti anii, la adunarea nóstra generala, am luat ansa din actulu deschiderii, se ne intrebamu despre rezultatele mai nóue pe terenulu invetiamentului publicu, obtienute la noi acasa séu la straini.

De asta data mergem in strainetate, anume la Franci'a, carea si-a completatu legislatiunea sa scolaru, cu séu pentru introducerea instructiunei obligatórie.

In acestu faptu, avem dóue mominte de mare interesu, a nume unulu este istori'a, cea de acolo, a oblegamentului la invetiatura, altulu analisarea legiloru, acum aduse.

Timpulu, de care dispunemu in o adunare generala, ne aviséza se fim scurti la vorba, deci vom luá numai istori'a, si aici inca ne vom margini la ultimele trii decenie.

Incepem cu imperatulu Napoleon III. Convins inperatulu, ca in sinulu poporului frances dorm mari calitati si virtuti, el doriá ca invetiatorii, cu aloru maiestria, se le scóta din intunerecu la lumina. Precum buna óra in sinulu intunecosu alu muntiloru, jace multu auru, dar numai baiasii, cu aloru maiestria, sciu se-l scóta la lumina.

Amicu alu instructiunei obligatórie, inperatulu chiamá la ministeriu pe Victoru Duruy, celu de renume frumosu pe terenulu literiloru si alu invetiamentului.

Inse legislatiunea tierii, nu voiá se-l asculte pre Duruy. Deputatii erau, cu exceptiunea aloru 6—12

insi, ceia lalti toti guvernamentali, adeca alesi prin influinti'a guvernului, totusi, cand erá vorba de instructiunea poporului, deputatii se opuneau.

Duruy cercá refugiu la publicitate, cá se faca, o presiune asupr'a deputatiloru. Se amintim unu episodiu din acésta incercare. Erá essamenulu solemnu, la o scóla in Parisu, si multi parinti de facia. Ministrulu folosi ocaziunea, se propage viderile sale. Erá la 1848 — cam asia li-a vorbitu ministrulu — si poporulu din Parisu formase baricade, de pe cari, frate se pusee a supr'a fratelui. Aude betranulu archiepiscopu, se inbraca in celu mai venerabilu ornatu alu seu, cu vicariulu dupa sine, in mana cu crucea, si in inima cu palpitulu vocatiunei sale, se duce la baricade, se impedece versarea de sange. La aparitiunea santului mosiu, rebelii au traseritu, au stat uimiti, gat'a se-i asculte cuventulu evangheliei de pace. Intemplarea órba inse a descarcatu o pusca, si — fu, cu unu martiru mai multu, in cunun'a, cea bogata de martiri, ce de la scaunulu archiepiscopiei din Parisu, straluce departe peste alte scaune ale arhierei. Ca de vom considerá Parisulu, acolo a fost, mai cá la noi, cei mai mari arhierei, toti martiri, fie-care in felulu seu; dar totusi nu s'au sterpitu arhierei cei virtuosi nici acolo si — asia credem — nici la noi. A trimisu apoi, corpulu legislativu o deputatiune la baricade, se-i intrebe pe rebeli ca ce voiesc, dóra este modru a li implini cererea fara versare de sange. Deputatiunea, in care erá si Duruy, atunci inca tineru, de 37 de ani, a plecatu sub flamur'a parlamentaria, si a gasitu o buna primire la rebeli. Li-au spusu scopulu venirii si s'au intrebatu ca ce voiescu. Rebelii cerura regasu de una óra, cá se se consulteze intre sine. Regasulu li s'a acordatu. Dupa trecerea acelei óre, rebelii respunera: Cerem carte, scóla, invetiatura pentru pruncii nostri, se nu ajunga, cum suntem noi, la bataia si la versare de sange, fora se scim ca pentru ce? . . . Inse in butulu acestei retorice sublime a lui Duruy, deputatii guvernamentali, remasera opositionali, si-l luara in bataia de jocu pe ministru.

Scrise inperatulu Napoleon III. opulu seu „Viéti'a lui Iuliu Cesare.“ Dintre tiereni, merse o deputatiune la inperatulu, cam cu aceste cuvinte: Imperate, am auditu ca ai scrisu o carte. Socotim ca in carte vorbesce sufletulu omului. Trebuie ca e frumósa cartea ta, — inse ce folos? noi nu scim ceti! . . . Te rugám se ni dai scoli, de sém'a prunciloru nostri, cá se-i incaldiesca si se-i lumineze sufletulu inperatului nostru!

Tóte inzedar, deputatii guvernamentali, remasera opositionali, persiflandu si o deputatiune tieranésca.

Imperatulu n'a lasatu se cada Duruy victima batjocuriloru, fora cand a vediutu ca se consume, atunci, cá se-l conserve gloriei literarie si binelui public, alu Franciei, din ministeriu l'a innaintatu, ca la facutu senatoru alu imperiului.

A venitu anulu 1870. si Prussi'a, cea cu instrutiunea obligat'oria, a reportat invingeri a supr'a Franciei. Numai aceste desastre, potura se descepte spiritulu publicu in Francia, a luá o cale, ce Napoleon III. o doria, dar n'o putea, ca-lu inpedeau.

Din acésta istoria avem dóue invetiaturi, si a nume un'a este ca, ori cum ar fi constelatiunile politice, tot se póte gasi unu stratu socialu, cá de esemplu in Franci'a unu factoru politicu, carele se se puna intre tronu si poporu, fie cá reactiunariu fie cá iperzelosu, lucrandu spre a inpedecá dorinti'a tronului intru luminarea poporului; — éra invetiatur'a a dou'a si cea mai importanta este ca, poporulu totdeun'a iubescce cartea, ei pe baricade si in deputatiune la imperatulu, deci, cine vrea se-l ajute la cultura, numai catra poporu se se întorca, si prin poporu se lucre pentru popor, ca de aiuria anevoia vine ajutoriulu sinceru.

Aceste invetiaturi ne intaresc in convingerea n'ostra pentru invetiámântulu nostru nationalu si confesionalu, ca este pentru poporu si poporalu. Din acést'a convingere amu luatú flamur'a, ce o purtam. Cu dorinti'a, se vieze flamur'a n'ostra neintinata, Ve salutu si dechiaru adunarea deschisa.

Despre literatur'a apocrifa si pseudoepigrafica din restimpulu apologetiloru.

In unulu din nrii trecuti ai f'oiéi n'ostre s'a amintitu, cá desvoltarea séu crescerea literaturéi bisericesci in restimpulu *apologetiloru* — dela mijloculu secl. alu II. pana catra finea secl. alu III. — s'a manifestatu intre altele si prin impregiurarea, cá in acestu restimpu au aparutu opuri originale bisericesci nu numai in limb'a *grecésca*, cá in restimpulu parintiloru apostolici, ci si in cea *latina*, ba chiaru si in cea *siriana*, desi in acést'a din urma in mesura mai mica. Deci din acestu punctu de vedere considerándu literatur'a acestui restimpu, deosebim o literaturá bisericésca *greca*, apoi *latina* si in urma *siriana*. Incepem cu literatur'a cea *grecésca*.

A) Literatur'a bisericésca *greca* din restimpulu apologetiloru s'a desvoltatu in multe directiuni. Mai întâi de tóte ea a fost f'orte avuta in opuri *apocrife*, dupa aceea a produs si incercari privitóre la *dreptulu* bisericescu si *istori'a* bis., mai departe s'a desvoltat in mesura f'orte mare in ramulu *apologeticu* si *polemicu*, la cari mai putem adauge in urma si o literaturá teologica *scientifica*, carea const'a din prelucrarea filosofica a invetiaturei crestine, si din esplicarea s'antei scripturi.

a) O avuta literaturá de apocrife si pseudoepigrafe s'a formatu in biseric'a crestina dela jumetatea a 2-a a secl. alu II si pana catra finea secl. alu III parte de catra *eretici*, cari voiau se intemeieze sistemele loru pe autoritate apostolica, parte si de catra *ortodocsi*, cari nemultiámindu-se cu cele depuse in cartile T. N. din viéti'a si doctrinele lui Chr. si a le aposto-

liloru, au adunat si conscrisu si cele ce s'au pastratu in poporu pe cale traditionala, si aceste apoi le-au infrumsetiatu si amplificatu prin nascocirile fantasiei proprie. Nu mai putienú si *polemia* cu iudei si pagánii a induplecatu pe multi crestini, cá se compuna unele carti, (ce partineau si erau favorítóre pentru credinti'a crestina,) si cá se le ascrie séu la autoritati din T. V., séu la autoritati pagáne, spre a arata judeiloru si pagániloru, cá chiaru si autoritatile lor vorbesc si depun marturie in favórea crestinismului. Astfelu s'a infintiat o suma mare de *evangelii*, de *fapte apostolice*, de *epistole*, de *apocalipse*, de *legiuviri* apostolice *apocrife*, de scrieri apocrife ascrise la autoritati din T. V., si in urma de produse apocrife, cari voiau se tréca de scrieri redigiate de autoritati religióse si filosofice *pagáne*. — Tóte produsele literare, cari suntu de origine obscura se numescu *apocrife*, ér *pseudoepigrafice* suntu acele, cari pórtá titlu mincinosu, séu cari voescu se fie considerate de scrierile unoru barbati, a caroru nume 'l au in fruntea loru, si carora se ascriu, fara cá se provina in fapta dela densii.

Acést'a literaturá apocrifa si pseudoepigrafica partea cea mai mare s'a scris originalminte in limb'a *grecésca*, dar acum timpuriu s'au tradusu unele opuri in latinesce, apoi si in limb'a *siriana*, mai târdiu inse chiaru si in cea *etiopica* si in alte limbi. Partea cea mai mare din produsele acestei literaturi s'a perdut, numai putiene ni s'au pastratu, si din aceste unele le avem in originalul *grecescu*, altele in traducere *latinésca*, *siriana* si *etiopica*. Cele mai multe suntu de origine *ortodoxa*, ér dintre *eretici* mai ales *Ebionitii* si *Gnosticii* manifestau deosebitu interesu, de a produce si plasmú atari scrieri. Unele din aceste, de si nu erau nici odata puse intr'unu siru cu scrierile canonice a le s'antei scripturi, totusi se bucurau de o autoritate *literara* nu ne'nsemnata; si anume acele, a caroru cuprinsu stá in consonantia cu scirile pastrate in gur'a poporului despre viéti'a si activitatea lui Chr. si a apostoiloru.

In urmatórele enumerám cele mai memorabile produse din acést'a literaturá :

a) *Evangeliiile apocrife*. Unele din aceste es-punu intrég'a viétiá a lui Chr., altele numai o parte din ea, asia : séu numai originea, séu copilari'a, séu istori'a patimiloru, séu a invierei lui etc. — 1) Dintre cele *complete* amintim : *Evangelii'a Egipteniloru*, apoi cea a *Evreiloru*, a *celoru 12 apostoli*, (daca acést'a nu cumva e identica cu cea a *Evreiloru*) si *evangelii'a lui Marcion* (unu ereticu *gnosticu* din *Sinope* in *Pontu* † 170). E de insemnatu, cá *evangelii'a Evreiloru*, séu si *dupa Evrei* cum se mai numescce, a fost privita de catra unii scrietori mai vechi de cea originala autentica a *evangalistulu* nostru *Matei*, dar acést'a socotintia a fost combatuta cu multa temeinicie si respinsa de cei mai multi scrietori bisericesci mai vechi. — 2) Dintre cele *partiale* insiram : *Protevangeliu Iacobi minoris* (p. lui Iacov

celu mic). Acestu protevangeliu e póte celu mai vechiu productu de acést'a natura, erá fórte latitu si avea mare autoritate. Elu cuprinde istori'a nascerei lui Chr. pana la uciderea copiiloru din Vitleem. Erá in intrebuintiare chiaru si la ortodocsi, si consuná celu mai multu cu traditiunea. In elu aflam, cà parintii Mariei s'au numitu Ioachim si An'a, cà staululu in care s'a nascutu Chr. a fost o pescera, cà prea curata fecióra Mari'a inca din copilaria a fost consacrata de catra parinti si introdusa in templu etc. etc. Tóte aceste inscientiari consuna cu traditiunea bisericeii ortodoxe pastrate si pana in diu'a de adi. 2) *Pseudoevangeliulu lui Matei* continua istori'a vietii lui Chr. pana la etatea juvenila, si ni s'a pastratu numai in traducere latina. c) *Ev. despre nascerea Mariei* (Ev. de nativitate Mariae) espune istori'a Mariei pana la nascerea lui Isusu. d) *Istori'a lemnariuluu Iosifu* (Historia Iosephi fabri lignarii) ne infatisiéza istori'a acestui'a pana la mórtea lui; o avem numai in traducere arabica. e) *Ev. copilariiei lui Chr.* (Ev. infantiae Salvatoris) ne-a remas numai in traducere arabica, si n'are nici o tendintia dogmatica. f) *Ev. lui Nicodim* relatéza despre finitul vietii lui Chr., si e compusa din 2 parti, cari la inceputu erau de sine statatóre. Partea prima o forméza asia numitele. „Acta s. Gesta Pilati“, cari suntu identice cu cele, despre cari amintesc Iustin, Tertulian, Eusebie si Epifanie; ér partea a dóua pórtá titlulu „*Descensus Christi ad inferos*“, si e unu raportu asupra pogorarei lui Chr. in iad, scrisu de doi sánti cari au inviatu dimpreuna cu Chr. (Mat. 27, 52.) anume *Leucius* si *Carinus*.

II. Dintre *faptele apostolice, epistolele* si *apocalipsele* apocrife merita amintire, afara de *Pseudoclementine* (despre cari vedi nr. 8 alu fóiei nóstre din a. c.) — inca urmatórele: 1) *Periódele* apostoliloru, cari espunu activitatea apostoliloru: Petru, Ioanu, Andreiu, Tom'a si Paul. Faptele acestoru 5 apostoli s'au compusu din 5 scrieri diferite, contienend fiecarea faptele unuia dintre acesti 5 s. barbati. 2) *Faptele lui Petru si Paul*, cari érasu suntu combinate din 2 scrieri mai vechi. 3) *Faptele lui Paul si a le Teclai*, a unei fecióre, carea prin Paul a fost convertita la crestinismu, si dupa ce in dóue renduri a scapatu in modu minunatu de mórte martirica, a muritu in pace la Seleuci'a. — *Epistolele apostolice* apocrife cele mai renumite sunt: Ep. *lui Paul catra Laudiceni*, (Col. 4, 16.) si cea *catra Corinteni* (1 Cor 4, 9.), carea se dice, cà e mai vechie decát prim'a lui epistóla canonica adresata catra aceiasi. In urma 14. epistóle mici a lui Paul catra *Senec'a*, cu carele dice Ieronim si Augustin, cà ar fi stat el in corespondintia. — Dintre *apocalipsele* ce ni s'au pastratu, nici una nu e de vre o importantia. Acum Clement din Alexandri'a a cunoscutu o apocalipsa a lui Petru. Afara de acésta au mai existat: apocalipsa a lui Paul, cea a lui Ioanu etc.

Despre canónele, constitutiunile apostolice si renduiala (ordinatiunea) bis. apostolica, cà despre cele mai insemnate *legiuviri* bis. *apocrife*, (vedi nr. 8. alu fóiei n. a. c.)

III. Din literatur'a apocrifa a restimpului acestuia fac parte inca si scrierile compuse de crestini, dar ascrise *unoru barbati din T. V.*, cu scopu de a se poté provocá la marturiile aceste in favórea crestinismului. Atari scrieri suntu: 1) *Istori'a Asetei*, femeia lui Iosifu (1 Mo. 41, 45). 2) *Ascensio et Visio Isaiae* (inaltiarea si visiunea lui Iosif 2). 3) *Vizuni'a comoriloru* (Spelunca thesaurorum) care opu amplificatu in limb'a etiopeana se numesce „*Vita Adami*.“ Acést'a scriere espune detailatu starea lui Adam dupa cadere si istori'a mai scurta a patriarhiloru dupa Adam. In acést'a parte din urma se istoriscesc, cà comorile cu cari a esitu Adam din raiu s'au pastratu de urmasii lui intr'o vizunie, si au remasu acolo, pana când *magii* le-au scosu si le-au inchinatu lui Chr. 4) *Testamentulu celoru XII. patriarchi*, adeca test. celoru 12 fii a lui Iacov. Acestu opu contine invetiaturi si profetii de a le celoru 12 fii a lui Iacov pe patulu mortii loru, cari sémana multu cu invetiaturile si profetiile lui Iacov, jucând in acést'a carte inca si profetiile mesianice unu rolu fórte insemnat.

IV. In urma unii autori crestini din secl. 2 si alu 3 au ascrisu unele carti si unoru *autoritati* religiose *pagâne*, in scopulu de a avé si din literatur'a loru unele marturii favorítóre pentru crestinismu, séu numai au interpolatu, cu acelasi scopu, unele scrieri mai insemnate pagâne. Cele mai renumite scrieri apocrife de acestu felu suntu: *Oraculele sibiline*, dupa cum s'au pastratu ele in timpurile crestine, — càci cele ce au existatu in Rom'a pe timpul republicei au arsu pentru a dóua óra sub *Nero*. Imperatii romani au cautat, cà se le re'ntregésca, adunându si ei insisi fragmentele pastrate ici colea; dar iudeii si pagano-crestinii, cari inca 'si dau silintia se le culéga, interpolau fragmentele adunate cu producte de a le fantasiei loru proprie, si asia din fragmente intr'adeveru sibilinice, si din interpolari jidovesci si crestinisci, s'au infintiatu in secl. 2 si alu 3 voluminóse oracule sibilinice, favorítóre crestinismului, crescându numerulu loru pana la 14 carti in hexamtru grecesce, dintre cari cartea 9 si 10 s'a perdutu, si astfelu ni-a remasu de tot 12 carti. In polemic'a loru cu paganii, crestinii adese se provocau la ele, si in deosebi scrietoriulu bis. *Lactantiu* († 330), de unde apoi si numirea crestiniloru de *sibilisti* din partea pagániloru. Pe langa acésta se mai provocau ei si la profetiile mesianice a unui profetu persesc, pe carele unii 'l numescu *Histaspis* ér altii *Hidaspis*. Din profetiile aceste inse nu ni s'a pastratu nici una.

Dr. Fr. Puticiu.

Raportu specialu

despre activitatea comitetului reuniunii generali a invetiatorilor romani gr. or. din dieces'a Aradului referitoriu la cărțile necesare în scólele nôstre poporale.

Onorata adunare generala!

Comitetulu DV. crede că a facutu unu bunu serviciu invetiamentului nostru elementaru, cand si-a impusu voluntaru dar cu placere, si-a resolutu un'a dintre cele mai grele cestiuni vitali, adeca s'a pronunciatu meritorice asupr'a cărtiloru de scóla, de care dispune tiner'a nôstra literatura. Intru ajungerea scopului nostru amu recursu la cei mai buni membrii din corpulu didacticu si pre bas'a opiniunâri meritoriali ale acestor'a amu censuratu 55 de cărți menite pentru scól'a poporala.

Pre aceste noi le-am impartitu în trei categorii cum urméza aici:

- I) Cărți acomodate pentru scolari,
- II) „ „ „ invetiatori,
- III) „ defectuóse, deci neacomodate.

Langa fie-care carte alaturâm si opiniunea meritoriala a respectivului domnu recensentu, pe care comitetulu a primit'o de a s'a, si pre care la timpulul seu o vom comunicá si cu respectivulu domnu autoru, daca se vá pretinde.

I. Cărțile acomodate pentru scól'a poporala.

1) Din religiune

- a) Catechismulu de Moise Tom'a Ed. IV. 1888.
- b) Culegere de cantári bisericesei de unu prietenu alu copiiloru 1888. Pentru premie.
- c) Carte de rugaciuni de unu prietinu alu copiiloru 1888. Pentru premie.

2) Din limb'a romana

- a) Gramatic'a limbei românesce de Ioanu Dariu cursulu I. 1886.
- b) Nou abecedariu romanescu de V. Petri. Editiunea IV 1885 si V, 1886.
- c) Esercitie intuitive si gimnastice de Ioanu Tuducescu. Editiunea II, 1885.
- d) Antai'a carte de lectura de Ioanu Popescu. Editiunea VII, 1888.
- e) A dóu'a carte de lectura de Ioanu Popescu, Editiunea V, 1886.
- f) Antai'a carte de cetire de mai multi prieteni ai scólei, 1887.
- g) A dóu'a carte de cetire de mai multi prieteni ai scólei, 1889.
- h) Conducetoriu la esplicarea intâei carti de lectura, (d.)
- i) Legendariu de Vasiliu Petri, Editiunea IV, 1887.

3) Din Aritmetica

- a) Aritmetic'a de Dometiu Dogariu 1880.
- b) Aritmetic'a de Ioanu Dariu, 1881.
- c) Aritmetic'a de Dometiu Dogaria si Ioanu Dariu, partea I, editiunea a dóu'a 1882.
- d) Aritmetic'a de Dometiu Dogariu si Ioanu Dariu, partea II, editiunea a dóu'a 1886.
- e) Tabelele mesuriloru, de Ioanu Tuducescu, 1884.

4) Din ce le lalte limbi

- a) Legendaru magiaru-romanu de Nicolau Putnoky, partea II, editiunea II, 1884.
- b) Abecedaru magiaru-românu de Nicolau Putnoky, partea I, editiunea VIII, 1888.
- c) Cursu practiculu de limb'a magiara de I. Molnár, dar nu pentru clas'a II si III, ci pentru clas'a III si IV.
- d) Manualu de limb'a germâna de I. Dorc'a. Editiunea II, 1877.

5) Din istorie si geografie

- a) Istori'a Ungariei de Dr. Nicolau Popu editiunea VIII, 1886.
- b) Istoria Ungariei de Silvestru Moldovanu 1887.
- c) Istori'a Patriei de Ioanu Dariu, 1888.
- d) Geografi'a Ungariei de Dr. Nicolau Popu, Editiunea VI, 1887 dar se se tiparésca dupa cum doresce comitetulu.
- e) Geografi'a Patriei de Ioanu Dariu 1888, dar emendata in sensulu comitetului.

Din Fisica, istori'a naturala si economie.

- a) Elemente de fisica de Ioanu Dariu 1888, se introduce in modu provisoru.
- b) Fisic'a pentru scólele poporale de Dionisiu Fagarsianu 1888, érase provisoru.
- c) Istori'a naturala, de Ioanu Tuducescu. Editiunea III, 1886.
- d) Introducere in economie de Ioanu Tuducescu, editiunea III, 1885.

7) Cărți de altu cuprinsu

- a) Miculu gratulantu de Ioanu Tuducescu, 1881. Pentru premie.
- b) Cantarile Vitleemului de Ioanu Tuducescu, 1881 Pentru premie.

II) Cărți acomodate pentru invetiatori.

- 1) Psihologi'a empirica s'au sciinti'a despre sufletu de Ioanu Popescu editiunea II 1887.
- 1) Computulu in scól'a poporale de Ioanu Popescu, editiunea II 1875.
- 3) Elemente de istori'a naturala, cursulu I de Dr. Daniilu P. Barcianu, 1881.
- 4) Cursu practiculu de Economie, de Ioanu Georgescu Editiunea II, 1890
- 5) Economi'a Campului si Gradinaritul de Georgiu Moianu, 1886.
- 6) Cursu metodiculu de Istorie Naturala, de Ipolitu Iliasieviciu, editiunea II 1890.
- 8) Manualu de gimnastica de Nicolau Ieremieviciu-Dubàu, editiunea I, 1886.

III) Cărți defectuóse.

- 1) Abecedariu pentru clas'a prima de Nicolau Cuzmanu, manuscriptu.
- 2) Geografi'a pentru scólele poporale de D. Fagarsianu si S. Moldovanu, 1886.
- 3) Elementariu romanescu de Nicolau Ieremieviciu, 1885.
- 4) Abecedariu ilustratu de Dometiu Dogariu, 1885.
- 5) Miculu Abecedariu de Ioanu Tuducescu, partea I, editiunea IV, 1887.
- 6) Miculu Abecedariu de Ioanu Tuducescu. partea II, editiunea II 1887.
- 7) Metodulu de procedere la aceste dóue de Ioanu Tuducescu, partea I, 1883.
- 8) Miculu legendariu de Ioanu Tuducescu, 1886.
- 9) Introducere in Geografie de Ioanu Tuducescu. editiunea III. 1886.
- 10) Abecedariu germanu-românu de Ioanu Tuducescu, 1886.
- 11) Socót'a teoretica si practica de Ioanu Tuducescu partea I, editiunea II. 1885.
- 12) Carte de cetire de Nicolau Ieremieviciu editiunea din 1883.
- 13) Istori'a biblica de Nicolau Cuzmanu manuscript.
- 14) Teme din limb'a romana de G. C. Bellissimus, editiunea II, 1880.
- 15) Drepturile in scól'a poporala de G. C. Bellissimus, 1874.

16) Religinnea crestina de Ioanu Popea editiunea VI, 1890.

17) Explicarea Evangeliilor de Nicolau Cuzmanu, editiunea I 1889, manuscriptu.

Intieptiunea Domniloru Vóstre va apretia lucrarea nóstra si va aflá cá amu avutu in vedere numai progresulu invetiamentulu nostru elementaru. Noi la locul a-cest'a venimu si Vi-propunemu, cá se decratati cártile de sub I de cárti folosibile in scóla nóstra poporala, ér nóue se ni-dati voie cá se ceremu si aprobarea loru prin Ven. Consistoriu, cá astfelu se se scie odata, ce felu de cárti se procurámu pentru scólele nóstre poporali. — Dispositiunile ce voru fi de facutu dupa aceea, Vi le vom ascerne alta data cá propuneri meritoriali. Ér in cât mai lipsescu unele cárti necesarie la invetiamentulu nostru primariu, ceremu indemnizare ca eventualminte se escriemu concursu, insocitu de óre care premiu caviintiosu pentru cele mai bune opuri, ce voru aparé. —

Aradu, din siedinti'a comitetulu tienuta in 4/16 Aprilie a. c. 1890.

Teodoru Ceontea, m. p.
I. Vice-Presiedinte.

Nicolau Stefu, m. p.
I. Secretariu.

O manifestare solemna

s'a facutu din partea clerulu nostru in 20 Marte (1 Aprilu) a c. inaintea I. P. S. Sale Mitropolitulu nostru Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu. La vr'ó dóue sute de preoti de pastoria in frunte cu protopresviteru tienuturiloru, apoi delegatii manastiriloru si clerulu cernautianu s'au adunatu la 11 óre in sal'a sinodala a resiedintiei archiepiscopesci, spre a-si areta simtiemintele de multiamire pentru inaintarea si aperarea intereselor bisericesci din partea Inaltu Pré Sántiei Sale si mai alesu pentru publicarea apologiei din urma. Dupa intrarea in sal'a sinodala a I. P. S. Sale, incungiuratu de Archimandritulu diecesanu si de Consistoriu, octogenarulu archipresviteru Dimitriu Seleschi, actualulu protopresviteru alu Siretulu, rostí in numele clerulu urmatória vorbire :

Inaltu Pré Sántite Stapáne !

Lucéferulu aparú pe orizonulu bisericeii ort.-or. bucovinene chiaru in momentul, când mai alesu se doria cu ardóre, cá destinele Archidiecesei se ajunga in mânilu unui Archipastoriu pe cât de consciutu de inalta-i vocatiune, pe atât de activu la radicarea vadii si onorii bisericii si a clerulu in opiniunea publica.

Staruintiele Inaltu Pré Sántiei Vóstre in directiunea acést'a au fostu pururea neobosite. Noi nu ne incumetam a le insirá aice pe tóte, ci ni permitem a amintá numai unele din cele mai cardinale. Intre aceste ocupa loculu primu realizarea si activarea congresulu bisericescu, dela care se ascépta cu dreptu cuvêntu o inviosiare puternica in organismulu bisericeii ; apoi radicarea locasiuriloru nóue dumnediesci conform cerintieloru timpulu de fatia, dintre cari a-Ti si avutu parte cu ajutoriulu bunulu Dumnedieu a sánti pâna acum'a 57 la numeru ; intrevenirea continua la Inaltulu Guvernu in caus'a ameliorării stării nóstre materiale prin regularea stólei si prin sistemisarea quinquenalielor pentru preotii cooperatori ; mijlocirea adausulu de alimentare pentru veduvele si orfanii preotiesci, cât si inbunatatirea mijlóceloru de sustienere pentru cântaretii bisericesci ; infintiarea tipografiei archidieceesane, acestu institutu de prim'a ordine in progresulu culturalu ; conducerea luminata a archidiecesei in tóte afacerile si ramurile administrative si aperarea ei de tot amesteculu necompetinte, — tóte acestea sunt trasurele generale ale unei activitati tredie si révnitória pentru Sionulu Ortodocsiei nóstre.

Acestu dielu sânt inse s'a accentuatu mai vertosu in scrisorile apologetice ale I. P. S. Vóstre, in care cu barbatia apostolica a-Ti respinsu atacurile dusimane pornite asupr'a bisericeii nóstre, si — victori'a V'a si fostu de importantia necontestata. Anume in scrisórea apologetica din urma a-Ti sfermatu cu totul tot calumniele si atacurile indreptate cu o cutediare necalificabila asupr'a autoritáti nóstre bisericesci.

Acum aru fi mai de prisosu se dechiarám, ca cu prinsulu scrisoriloru apologetice ale I. P. S. Vóstre sunt medíulu vederiloru si convingeriloru nóstre.

In fati'a unei activitati atât de energice noi de multu am doritu ferbinte, cá se ne fie datu a ne apropiá de tronulu Archipastoriei Vóstre, pentru a Ve aduce omagieles nóstre sincere de profunda recunoscintia si multiamire, — cu asigurarea serbatorésca, ca noi vom remáne pururea servitori devotati in vii'a Domnulu si strinsi legati de vederile limpedi ale I. P. S. Vóstre, si intru un'a neclintiti supusi ai tronulu Majestatii Sale Imperatulu nostru Franciscu Iosifu I., gratiosulu protectoru si scutitoriu suprem alu bisericeii nóstre bucovinene."

Dupa aceea pasi inainte parintele protopresviteru onorariu Vasiliu Charinoviciu, parochu in Banil'a rusésca, de tienu tot in acelu intielesu unu discursu bine simtitu in limb'a ruténa.

I. P. S. S'a Mitropolitulu, adêncu petrunsu de semnele de iubire si de devomêntu din partea clerulu, respunse mai antáiu in limb'a romána, apoi in limb'a ruténa urmatórele :

Domniloru si Fratiloru mei iubiti !

"Traim indeobsce in timpu de suprinderi pe tóte terenele vietiei publice si private. Unele dintre aceste suprinderi sunt imbucuratórie, altele intristatórie.

Nu este asia dara de mirare, ca si Umilinti'a Mea, in positiunea-Mi publica de Archipastoriu, avui parte de unele si de altele. Dara dau lauda lui Dumnedieu pentru tóte, deórece surprinderile cele imbucuratóre Mi-au indultu dilele activitati archipastoresti, éra surprinderile cele intristatóre, de máhnire pentru Umilinti'a Mea, éra mai vértosu pentru sánt'a nóstra biserica, m'au inbolditu a veghiá cu mai neadormita luare aminte asupr'a Sionulu Ortodoxiei, alu carui'a stejaru sunt si M'au si intaritu a luptá lupta drépta pentru aperarea intereselor sântei nóstre biserice.

Si adunarea de astadi a Fratiloru Vóstre din tóte partile Eparchiei Mi-a facutu o surprinedre, o surprindere dulce, de mare bucuria sufletésca.

Me bucuru din tóta inim'a, Domniloru si Fratiloru Mei iubiti, ca ve vedu in deplina senatate, virtute si insulfletie apostolica, Me bucuru ca, dupa cele rostite in numele Fratiloru Vóstre de Venerabilitatea S'a dlu Archipresviteru Dimitriu Seleschi, nizuintiele archipastorale ale Umilintiei Mele au resunetu in inimile iubitului cleru eparchialu, ca activitatea Umilintiei Mele intimpina apretiure drépta in cét'a conlucatoriloru spiritali ai Eparchiei.

Venerabilitatea S'a, organulu vorbitoriu alu adunării Fratiloru Vóstre, a atinsu cu verb'a unele dintre tendintiele si rezultatele activitati Mele archipastorale.

Cu cele ce fura scóse la capetu cu concursulu conlucatoriloru Mei, Mi-am facutu numai detorinti'a nedispensabila de Archipastoriu. Inse ele-su la numeru pré putiene si departe de numerulu nizuintieloru si dorintieloru, cu cari am intratu in scaunulu archierescu alu Eparchiei.

Durere, ca impregiurarile nefavoritóre sunt mai puternice, decât vointi'a Mea cea mai buna.

Cât de vederata sunt incercările contr'a intereselor nóstre bisericesci si indeosebi contr'a Clerulu, dela Ar-

chipastoriu si pâna la Cooperatoriu, se arata din cele ce au datu ansa la cele două apologie de pâna acum'a.

Pe contrarii intereselor noastre bisericesci, carii cutegtau, ca toti dormitam si nu vedemu cele ce se urdieste pe capulu Eparchiei, i-a u surprinsu publicarea acestoru două cărți apologetice. Dara pôte se vor fi aflându si între fiii bisericeii noastre de cei scurti de vedere au adormiti cu ôre care maiestria, asia dara de cei surprinsi.

Fost'a inse timpu supremu a nu mai ignorá nisce provocári cá acelea. Fost'a nedispensabilu a rumpe retielele întinse la vênatu interesele noastre bisericesci si a demustrá n u d u l u defaimariloru in contr'a clerului. Scriitoriu lu cunoscutelu „Laienstimmen aus der Provinz,“ s'a încercatu a replicá la cuprinsulu Apologiei noastre a două; de a reusitu cu ceea ce a scopositu, si de n'a facutu mai reu serviciu patroniloru sei, decât cu publicările de mai înainte, remâne in judecata lumii nepreocupate. De ast'a inse putemu fi siguri, ca in ochii barbatiloru cunoscutori de cause cartile noastre apologetice sunt pre deplinu justificate in imprejurările actuale si fatia cu starea lucruriloru din tiara, si ve potu asigurá cu date vrednice de crediementu, ca chiaru barbatii de statu din cercurile supreme au consideratu emanaciunea apologetica anteriora de unu lucru epocalu, de ôre-ce din aceea trimitere, care au consternatu pre contrarii nostrii confesionali, s'a abatutu o ispita mare si grea dela clerulu si poporulu nostru dreptu-maritoriu.

Cu atât mai de folosu si mai mântuitoriu va fi efectulu acestei emanaciuni, cu atât mai bine va judecá lumea nepreocupata de Apologi'a de curându. Eu inse nu me bucuru pe atât de judecat'a cea favorabila a lumii esterne, pe cât de împregiurarea, ca fratii si conlucratorii Mei in vii'a Domnului au petrunsu deplinu scopulu si spiritulu apologiiloru si alu cercularieloru, cu cari li fura comunicate.

Daca-Mi mai remâne ceva de doritu, apoi este, ca mai vêtosu indegetarile si sfaturile din cerculariile respective se binevoiti a le cumpeni bine si, petruându-le, a ve întocmi dupa dinsele in activitatea Fratieloru Vostre publica si privata. Si daca a-siu mai avea ôre ce de adausu la acele indegetári si sfaturi in acestu momentu solemn, apoi aru fi indemnarea voitorie de bine, cá legea cea mai mare evangelica, adeca legea dragostei, care este mai pre susu de proocia si sciintia si nici odata nu rusinédia, se stapânésca intru noi toti; pentru ca numai însufletiti de puterea data-toria de vietia a dragostei evangelice, vom fi totii un'a intru Christosu, de unulu si acela-si cutetu, de un'a si aceea-si vointia, de un'a si aceea-si lucrare intru cele mântuitoire si de folosu bisericeii si nóua insine.

„Remâneti intru mine si eu intru voi. Pentru ca cel'a ce remâne intru mine si eu intru elu, acel'a este, carele aduce fruptu multu. Eu sunt buciumulu vietiei celu adeveratu, éra tatalu meu este lucratoriu lu. Precum viti'a nu pôte aduce fruptu de sine singura, de nu va remané in buciumu, asiá si voi, de nu veti remané intru mine, pentru es viti'a, desbinata de buciumu, se usca, si uscându-se, in focu se arunca.“

Cuvintele aceste sunt ale Domnului, carele este stapânulu viei noastre ortodoxe, si Umilinti'a Mea nu le pune aice înainte Fratieloru Vostre decât cu scopulu, de a ve lamuri, cât de neapérata este consonanti'a in nizuintiele si activitatea Clerului si a Archipastoriulu. Tot Archiereulu celu mai pre susu de ceriuri dice: „Cel'a ce nu este cu mine, in contr'a mea este,“ si „cel'a ce nu aduna, respesce.“ Si éra-si: „ca unde nu este împarechiare. acolo cas'a se respesce si imperati'a cade.“

Sunt departe se dorescu si se pretindu cu aceste

indegetári vre unu lucru personalu pentru Umilinti'a Mea. Tot ce dorescu si pretindu, e numai folosulu deobsce alu bisericeii noastre.

Asiu dori, se nu mai amu motive, de a serie alta Apologie; asiu dori mai bine, se cât cu însufletire de bucuria, asemene prorocului, cântare nóua, si nu in pământu strainu la riuurile Vavilonului, ci la riuurile cele limpedi ale Ceremusiului si Prutului, ale Siretului si Sucevii, ale Moldovei si Bistritiei in pământulu mostenirii noastre parintesci.

Daca se va mai aretá inse nevoia, adeca daca nu se va curmá starea de lucruri in daun'a intereloru celoru sânte ale bisericeii, apoi pentru Sionulu Ortodoxiei noastre bucovinena nu voiu tacé, pentru sórtea Ierusalimului sântei noastre bisericeii nu va încetá a grai gur'a Mea, — pâna nu se va aretá mairia Domnului intru noi toti.

Cu acést'a promisiune sincera si solemnă binevoiti, Domniloru si Fratieloru Mei iubiti, a primí multiamirile Mele din tóta inim'a pentru presentarea Domnieloru Vostre si pentru asigurările de alipire si de conlucrare împreuna cu Umilinti'a Mea in vii'a Domnului, alu carui'a nume fie binecuvântatu acum si in veci.“ „Candel'a.“

D i v e r s e.

* *Adunarea generala a reuniunii invetiatoriloru din eparchi'a Aradului* si-a tienut siedintiele Joi si Vinerea trecuta in sal'a seminarului diecesanu. Dintre conclusele cele mai insemnate, luate de acésta adunare, notám, ca a primit in generalu si in specialu reportulu comitetului referitoru la manualele de scóla, care reportu lu-publicám er extensum in nrulu de facia alu fôiei nostre.

* *Danie pre seam'a santei bisericeii.* Evlaviosulu nostru crestinu Spectaverulu Domnu S v e t o z a r Milcoviciu proprietariu mare de pământu, a donatu bisericeii rom. gr. or. din Bunea in protopresviteratulu Belintiuulu unu rëndu completu de vestminte bisericesci pretiesci in pretiu de 120 fl. v. a. cari in diu'a Invierii Domnului din anulu curinte dupa terminarea rugaciunii de mâncare, in presentia a crestiniiloru numerosi s'a sfititu si s'a pusu in vistieria santei noastre bisericeii; pentru carea fapta crestinesca subscripsulu esprimu profunda mul-tiemitá si dorescu cá Dumnedieu se-i resplatésca inzecitu nobil'a-i fapta. — Constantinu Ciolacu, preotu.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru zidirea unui nou edificiu de biserică romana gr. or. in comun'a Gruinu, — comitatulu Carasiu-Severinului, dupa planulu aprobatu de Venerabilulu Consistoriu romanu gr. or. din Aradu, sub 28 Martiu 1890. Nr. 1601 se escrie licitatiune minuenda pe diu'a de 15/27 Aprile a. c. la 10 ôre a. m. in localitatea scólei locale.

Pretiu lu de esclamaré, 13.693 fl. 37 cr. Concurenti au a depune înainte de inceperea licitatiunii minuende vadiulu de 10% in numerari séu in hârtii de valóre.

Resultatulu licitatiunii este obligatoriu pentru întreprindietoriu indatu dupa subscrierea protocolulu de licitatiune; éra pentru comun'a bisericeasca, numai dupa aprobarea acelu'a din partea suslaudatulu Consistoriu, cand apoi se va si inchei'a contractulu.

Planulu si preliminarulu de spese, precum si conditiunile se potu vedé la presiedintele comitetulu parochialu, parintele Ioanu Lazarescu.

Gruinu, in 4/16. Aprilie 1890.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p.